

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Архетипіка соціальних процесів

Освітня програма: Філософія

Спеціальність: 033 Філософія

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
- 8. Політика навчальної дисципліни**

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Архетипіка соціальних процесів
Освітня програма	Філософія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	Четвертий. Перший.
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Мета викладання даного курсу – ознайомити студентів із архетипним підходом до аналізу явищ соціальної дійсності як ваговою методологічною напрямною для наукового пошуку та вдалим інструментом самоаналізу та адаптації до соціальних викликів і орієнтації у специфіці соціальних процесів.

Завданнями вивчення дисципліни є вироблення умінь та навичок соціально-філософського, соціологічного, культурологічного, контекстуального аналізу архетипних соціальних процесів як індивідуально-особистісного, так і глобально-людського характеру; закріплення отриманого після прочитаної лекції та самостійної роботи студента знання про особливості формування соціальних процесів відповідно до виявленої архетипіки; надання можливості створення персональної архетипної матриці та прогнозування і соціального конструювання в управлінні соціальними процесами на основі знання класифікацій, особливостей та виявів архетипних сценаріїв.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: історію становлення та дослідження концепту «архетип»; внесок вчених у цю дослідницьку традицію; специфіку та спрямування дискусій у наукових колах щодо нього; базу аналітичних досліджень архетипіки у різноманітних науках у зарубіжному та вітчизняному контекстах; методологічні засади дослідження архетипу у світовій та українській науковій теорії та практиці; специфіку базових понять суспільних наук; специфіку соціальної реальності та соціального простору як сфер розгортання архетипно детермінованих соціальних процесів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *вміти*: інтегрувати знання про архетипні структури та детермінанти у комплекс професійних знань; аналізувати архетипні

основи соціальних процесів, прогнозувати їхні наслідки на основі моделювання та конструювання, тобто застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності, орієнтуватися у світоглядних парадигмах, критично оцінювати соціальні, культурні, політичні та інші процеси.

Компетентності

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності
- ЗК 12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.
- СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.
- СК4. Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуально-філософської традиції у світовій.
- СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.
- СК8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.
- СК9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.
- СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.
- СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.
- СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.
- СК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності. Здатність бути критичним і самокритичним.

Програмні результати навчання

- РН1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.
- РН2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.
- РН3. Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.
- РН4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.
- РН6. Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії.
- РН7. Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності.
- РН8. Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання.
- РН9. Мати навички написання філософських текстів.

- RH10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.
- RH11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
- RH13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
- RH15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.
- RH16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.
- RH17. Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.
- RH18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Архетип як феномен: історія виявлення	Розуміти специфіку ідеалістичного трансцендування як методу аналізу людського життя. Виявляти суперечності ідеалістичного та матеріалістичного світогляду та їх вплив на життєтворення. Знати відмінності між історичними типами світогляду. Розглядати філософію як сферу концептуалізації духовних явищ. Тлумачити поняття «архетипу». Розрізняти архетип як інваріантну форму та вертикальну інформаційно-енергетичну структуру. Окреслювати зв'язки між архетипом і свідомістю. Простежувати прафілософські ідеї «архе» і філософські моделі «ейдосу» та «Логосу» у історії філософії. Моделювати і досліджувати зв'язки конотаційних смислів «архетипу» як першооснови, праобразу, одвічного взірця та інших категорій філософії в історії філософії: хронологічний огляд. Розуміти значення понять «архетипність», «міфологія», «символізм», бачити їх наскрізну культурологічну зв'язність та соціальні контексти їх розгортання. Вміти пов'язати етнічні аспекти архетипіки та міфотворчисть. Висвітлювати культуротворчий потенціал архетипу, розрізняти «традиціоналізм» та «модернізм» як архетипи. Описувати постать та вчинки Культурного героя як архетипного персонажа і співвідносити його дії із діяльністю суб'єкта історії як колективного архетипного персонажа.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі

2.	Архетип як концепт: історія дослідження	Знати особливості активізації та концептуалізації «архетипу» у психологічних дослідженнях архетипу початку ХХ століть, зокрема, у юнгіанстві та юнгіанській традиції. Вміти ідентифікувати та деталізувати ідеї опозиційних юнгіанству дослідників архетипу та окреслити подальшу концептуалізацію «архетипу». Володіти методологією дослідження архетипу, знати її теоретико-методологічні засади у ХХІ столітті. Окреслювати категоріальний апарат архетипного підходу у контексті його соціально-філософського значення. Вміти аналізувати «архетип» як філософську категорію. Розуміти специфіку історії філософії, соціальної філософії, філософії політики, філософії культури, філософії мистецтва як галузей імплементації категорії «архетипу». Вміти розкрити етичні, аксіологічні, естетичні, гносеологічні, епістемологічні, праксеологічні аспекти у архетипіці. Володіти методологією соціально-філософського аналізу архетипу як детермінанти діяльності. Знати засади структурно-функціонального аналізу архетипу, здійснювати соціально-філософський аналіз функцій архетипу як ціннісної детермінанти діяльності.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
3.	Методологія дослідження архетипу: світовий та український досвід	Аналізувати архетип як елемент міждисциплінарного дискурсу соціальної діяльності, виявляти відмінності у підходах до дослідження архетипів в зарубіжній та українській традиціях. Знати фактаж теоретичних та прикладних досліджень архетипів, основні класифікації та типології архетипів як складові поля архетипного дискурсу у зарубіжній та українській філософії. Представляти архетип як предмет досліджень у сучасній українській гуманітаристиці. Окреслювати роль та значення України в європейській історії та у формуванні європейської ідентичності. Виявляти та аналізувати архетипи української	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі

		<p>ментальності як специфічний об'єкт дослідження. Знати особливості архетипного підходу у сучасних українських дослідженнях соціальної діяльності та вміти окреслити феномен архетипу у сучасних українських соціально-філософських рецепціях. Володіти інформацією про дослідження архетипу в академічних наукових установах та навчальних центрах. Дослідити та проаналізувати досвід Української школи архетипіки. Ознайомитися із дисертаційними дослідженнями з тематики «архетипу».</p>	
4.	<p>Соціальний простір як локалізація соціальних виявів архетипів</p>	<p>Окреслювати параметри індивідуальної та колективної свідомості як сфери реалізації архетипів. Характеризувати взаємодію і взаємовпливи архетипу і соціальної сфери. Мати сформоване поняття про «культурний» та «соціальний» архетипи. Вирізняти «цивілізаційний архетип» як основу цілісності цивілізації, тлумачити націю як феномен в її архетипах, культурі, цивілізаційному призначенні. Описувати соціальні спільноти та інститути з позиції архетипних вимірів організаційних та духовних процесів. Розуміти інноваційний потенціал архетипно-ціннісного підходу до аналізу процесів соціальної дійсності. Розглядати діяльність як соціокультурне явище та її архетипний зміст. Тлумачити діяльність як норму соціального життя і соціальне життя як норма діяльності. Знати типологію діяльності та вміти окреслити соціокультурні засади архетипно-ціннісного підходу до діяльності. Характеризувати та тлумачити цінність як інтеграл діяльнісного та архетипного підходів. Знати засади архетипного підходу до саморозвитку особистості. Вміти розглядати соціалізацію, адаптацію, інтеграцію як соціокультурні процеси. Назвати і розкрити архетипні функції педагогічних процесів.</p>	<p>Питання до семінарського заняття</p> <p>Праці для розгляду та обговорення на семінарі</p>

5.	Соціальні процеси як глобальна сфера виявів архетипів	<p>Розрізняти поняття та класифікації соціальних процесів. Знати відмінності між «статикою» та «динамікою» у контексті явищ соціального життя. Формулювати компетентність і знати функції як архетипи державного управління і фактор суспільної інтеграції. Характеризувати глобалізацію та мультикультуралізм як архетипні процеси. Розрізняти соціальні архетипи у структурі становлення національної ідентичності, обґрунтовувати твердження про панівні архетипи української культури як запоруку дієвості самоорганізаційного механізму безпеки народу. Знати особливості технологізації як архетипного процесу, відрізняти принципові архетипні відмінності техноцентризму від антропоцентризму. Виявляти соціальні архетипи в контексті безпеки соціальної системи. Окреслювати архетипні детермінанти педагогічної, медичної, політичної, економічної, культурно-мистецької, технічної, виробничої, рекреаційної діяльності у соціальному контексті. Розрізняти психологічні архетипи соціально-політичних систем та архетипи демократичної управлінської культури. Аналізувати та характеризувати сучасні соціокультурні практики як контрверсії архетипно-ціннісних детермінацій.</p>	<p>Питання до семінарського заняття</p> <p>Праці для розгляду та обговорення на семінарі</p>
6.	Моделювання архетипних матриць соціальних процесів	<p>Розрізняти архетип як програму та код. Мати сформоване поняття про «архетипну матрицю». Розрізняти та аналізувати архетипні ідеалістичні та архетипні матеріалістичні настанови індивідуальної та колективної свідомості. Відтворювати та інтерпретувати фрактальну модель психіки та архетипи соціальної поведінки. Окреслювати роль архетипів у створенні матриць. Дискутувати про клітинний автомат як архетипно-матричний принцип конструювання життя. Характеризувати штучний інтелект як матричну систему. Конструювати на основі знань теорії соціальний сценарій як результат взаємодії архетипів. Дослідити моделі конструювання соціальної згуртованості,</p>	<p>Питання до семінарського заняття</p> <p>Праці для розгляду та обговорення на семінарі</p> <p>Тести</p>

	виявити теоретичні рефлексії та емпіричні кейси. Вміти дискутувати на тему спотворення смислів у системі архетипно-ціннісних матриць діяльності. Провести соціально-філософський аналіз та давати оцінку соціальному моделюванню та соціальному конструюванню як соціальній діяльності та соціальному процесові. Практикувати за необхідності архетипне прогнозування майбутнього як професійну навичку.	
--	--	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	50
Тести	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			10			10			10			10			10			50
Тести														50				50
Всього на тиждень			10			10			10			10		50	10			100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
<ol style="list-style-type: none"> Афонін, Едуард, Андрій Мартинов. Архетипні засади моделювання соціальних процесів." <i>Публічне урядування</i> 2 (3) (2016): 34-47. Афонін, Едуард, Андрій Мартинов. Архетип і соціетальне: взаємодія і взаємовпливи. <i>Публічне управління: теорія та практика</i> (2013): 193-200. Едуард Афонін, Андрій Мартинов. Архетипіка соціально-політичних конфліктів: від модерну до постмодерну. <i>Публічне урядування</i>, (3 (8), 17-31. вилучено із http://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/611 Едуард Афонін, Андрій Мартинов. Архетип як джерело інноваційного процесу. <i>Публічне урядування</i>, (3 (18), 29-43. https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-18-3-29-43 Едуард Афонін, Андрій Мартинов. Традиція як фактор інтеграції та консолідації українського суспільства в умовах постмодерну: архетипний підхід, <i>Публічне урядування</i>, (1 (21), 27-41. https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-1(21)-27-41 	

- 6) Бичатін С. Символи та міфи. Культурологічна концепція К. Юнга. *Людина і світ*. 2002. № 1. С. 60 – 65.
- 7) Бондаренко О. В. Українська ментальність в розмаїтті національних ментальних формоутворень й архетипів: історико-культурний аспект. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2008. Вип. 32. С. 66-78. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2008_32_8.
- 8) Білоконь М. В. Теоретико-філософський аналіз демократичних трансформацій соціально-політичних систем. *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 2. С. 133-137. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpdu_2011_2_22.
- 9) Гордієнко Н. М. Соціологічна архетипіка: аналіз теоретико-методологічних засад та постмодерної практики в Україні. *Ukr. socium*, 2022, 2(81): 32-41..
- 10) Ворніков В. І. «Соціальні архетипи» у просторі взаємовідносин у сучасному українському суспільстві. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2019. № 4. С. 43-51.
- 11) Ганяк, В. Панівні архетипи української культури як запорука дієвості самоорганізаційного механізму безпеки народу. *Публічне управління: теорія та практика* (вип.) (2014): 64-70.
- 12) Гордійчук, О. Архетипи української ментальності: соціально-філософський аналіз. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки* 1 (84) (2018): 15-19.
- 13) Дейнеко, О. (2021). Моделі конструювання соціальної згуртованості: теоретичні рефлексії та емпіричні кейси. *Соціологічні студії*. 1 (18), 33–40. <https://doi.org/10.29038/2306-3971-2021-01-33-40>.
- 14) Дзьобань О.П. Безпека у перехідному соціумі: фактори-константи й варіативні фактори стійкості соціальної системи. *Наукові записки Харківського військового університету. Соціальна філософія, психологія*. Харків: ХВУ, 2003. Вип. 3 (18). С. 69–78.
- 15) Донченко, О. Архетипи – спільне в нашому житті (розпізнавання архетипів як шлях до унікальності). *Психологія особистості* 1 (2011): 170-181.
- 16) Донченко О. Вступ до "Архетипового менеджменту". *Психологія особистості*. 2012. № 1. С. 195-203. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ро_2012_1_23.
- 17) О. А. Донченко, Ю. В. Романенко. *Архетипи соціального життя і політика: (Глибинні регулятиви психополітичного повсякдення)*. К. Либідь, 2001. 334 с.
- 18) Донченко, Олена. Раціоналізація архетипу консолідації і злагоди у політичній практиці. *Публічне управління: теорія та практика* (вип.) (2014): 77-85.
- 19) Донченко, Олена. Функції колективної психіки в державному управлінні. *Публічне управління: теорія і практика*. 2010. Спец. Випуск (2010): 166-170.
- 20) Донченко, О. Архетип як носій колективно пам'яті. *Соціальна психологія* 6 (2010): 3-11.
- 21) *Журнал Український соціум*, 2022, № 2 (81): Весь випуск.
- 22) Загородня, Алла Анатоліївна. Соціально-антропологічні ідеї освіти і виховання як архетипні першооснови національних традицій. *The 15 th International scientific and practical conference "Science, innovations and education: problems and prospects" (September 21-23, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. 397 p.. 2022.*
- 23) Ковтун Н. М. Архетип та повторюваність у системі філософських поглядів М. Еліаде. *Дні науки філософського факультету-2007: Міжнародна наукова конференція (18-19 квітня 2007 року): Матеріали доповідей та виступів*. К. Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет". 2007. Ч. I. С. 143 – 145.
- 24) Ковтун, Н. М. (2009) *Архетип як інваріантна форма духовного життя*. Матеріали науково-методичного семінару. (Неопублікований). Режим доступу <http://eprints.zu.edu.ua/6256/>
- 25) Ковтун, Н. М. Архетип як історико-філософський феномен. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка* 32 (2007): 8-12.

- 26) Ковтун, Н. М. «Героїчне дитинство» як складова архетипу культурного героя в епосі індоєвропейських народів. *Філософські проблеми гуманітарних наук* 6-7 (2005): 81-86.
- 27) Ковтун Н.М. *Структурно-функціональний аналіз архетипу культурного героя*. Монографія. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. Івана Франка, 2019. 182 с.
- 28) Н.М.Ковтун, А.О.Макарова. Методологія соціально-філософського аналізу архетипу як детермінанти діяльності. *Журнал «Гуманітарний корпус» (Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові пошуки: актуальні дослідження, теорія і практика»*, 27 серпня 2020 р.
- 29) Козловець, М. А. Ідентичність: поняття, структура і типи. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка* 57 (2011): 3-9.
- 30) Козловець М. *Мультикультуралізм versus національної ідентичності. Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]*. Сер. : Філософія. 2011. Вип. 8. С. 243-258. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoafs_2011_8_29.
- 31) Козловець, М. А. (2008) Глобальна міграція і політика ідентичності та громадянства. *Українська полоністика* (5). с. 3-22. Режим доступу до тексту <http://eprints.zu.edu.ua/2672/>
- 32) Козловець М. А. *Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації*: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 558 с.
- 33) Козловець, М. А. Європейська інтеграція і національна ідентичність: український контекст. *Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpvgvzdia/2008_35/pdf_35/VISNIK_35_14.pdf* (2008).
- 34) Кримський С. Архетипи української культури . *Вісник НАН України*. 1998. № 7-8. С. 74 – 87.
- 35) Макарова А.О. Архетип як предмет досліджень у сучасній українській гуманітаристиці. *Гілея: науковий вісник*. К. «Видавництво «Гілея»». 2020. Вип. 152 (№ 1). С.171-176.
- 36) Макарова А.О. Архетипний підхід у сучасних українських дослідженнях соціальної діяльності: досвід Української школи архетипіки. *Humanitarian Vision*. 2020. Volume 6, Number 1. С. 54-59.
- 37) Макарова А.О. Цінність як інтеграл діяльнісного та архетипного підходів. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія «Філософія. Культурологія»*. 2020. Том 31. № 1. С. 67-71.
- 38) Makarova, A. (2021). Archetypical approach to activity: legitimation by practice. *Skhid*. (1(165). 92–98. [https://doi.org/10.21847/1728-9343.2020.1\(165\).196777](https://doi.org/10.21847/1728-9343.2020.1(165).196777)
- 39) Макарова А.О. Соціокультурні засади архетипно-ціннісного підходу до діяльності. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*. 2020. Випуск 30. С.84-90.
- 40) Makarova, A.O. (2020). Функції архетипу як ціннісної детермінанти діяльності: соціально-філософський аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філософія. Філософські перипетії»*. (63), 166-175. <https://doi.org/10.26565/2226-0994-2020-63-18>
- 41) Макарова А.О. Соціальні архетипи у структурі становлення національної ідентичності. *Українська полоністика*. Том 18. 2020. С. 94-104. DOI: <https://doi.org/10.35433/2220-4555.18.2020.phyl-5>
- 42) Макарова А.О. Категоріальний апарат архетипного підходу: соціально-філософський аспект. *Studies in History and Philosophy of Science and Technology*. Дослідження з історії і філософії науки і техніки. 2020. Том 29. № 2. С. 32-41.
- 43) Макарова А.О. Феномен архетипу у сучасних українських соціально-філософських рецепціях. *Мультиверсум. Філософський альманах*. 2020. Випуск 1(171). Том 2. С. 29-50.
- 44) Макарова А.О. Архетип як ідеальна реалія: соціально-філософські контексти і соціокультурні перспективи. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2020. № 3. С. 52-61.

- 45) Макарова, А. (2021). Взаємозв'язки архетипу та діяльності. *Актуальні проблеми філософії та соціології*, (27), 31-37. <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i27.917>
- 46) Макарова А.О. Інноваційний потенціал архетипно-ціннісного підходу до аналізу процесів соціальної дійсності. *Вісник Львівського університету. Серія філософські науки*. 2020. Випуск 25-26. С. 29-36.
- 47) Макарова А.О. Міф про безпеку як архетипово-ціннісна детермінанта діяльності. *Безпека в сучасному світі. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 27-28 вересня 2019 р.*, м.Дніпро. Наук. ред. О.Ю.Висоцький. Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. 364 с. С.251-254.
- 48) Макарова А.О. Архетипний підхід до саморозвитку особистості. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15 листоп. 2019 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2019. – 404 с. – С.58-61.
- 49) Макарова А.О. Архетип як інваріантна форма буття людини в ситуації соціальної транзитивності. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки: виклики сьогодення: зб. наук.праць* Редкол. М. А. Козловець, Н. М. Ковтун, О. В Чаплінська та ні. Київ: КВЦ, 2020. С.55-57.
- 50) Макарова А.О. Архетиповий підхід до медичної діяльності. *Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (20-21 лютого 2020 року)*. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 188 с. С. 33-35.
- 51) Макарова А.О. Культурний архетип як елемент в системі кодів соціальної діяльності. *Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку: тези III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м.Переяслав, 16 березня 2020 року)*. Гол. ред. К. І. Мізін; ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Переяслав, 2020. 232 с. С.68-71.
- 52) Макарова А.О. Сегментація суб'єкта діяльності як зворотний бік компетентнісного підходу до людини. *Філософія подієвої культури: теорія і практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 26-27 березня 2020 р.)* Київ: КНУКіМ, 2020.186 с. С.107-110.
- 53) Макарова А.О. Візуалізація ціннісних векторів як виховне завдання майбутнього: інтеграційний потенціал архетипу. *Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали II Міжнародної наукової конференції. 27-28 березня 202 р.* м. Дніпро. Частина II. / Наук.ред. О. Ю. Висоцький. Дніпр: СПД «Охотнік», 2020. 400 с. С.201-204.
- 54) Макарова А.О. Архетип як елемент міждисциплінарного дискурсу соціальної діяльності. *Міждисциплінарний дискурс у дослідженні феномену соціального* [Електронний ресурс]: зб. матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції; 31 березня 2020. 150 с. С. 37-41.
- 55) Макарова А.О. Архетип як філософська категорія. Програма звітної наукової конференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2019 рік. Івано-Франківськ, 2020 (06-10 квітня 2020 року).
- 56) Макарова А.О. Григорій Сковорода і архетипи: концептуальний аналіз діяльності «на перспективу». *Феномен української інтелігенції в контексті глобальних трансформацій (до 100-річчя заснування ДВНЗ «Донецький національний технічний університет): матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Покровськ, ДонНТУ, 9-10 квітня 2020 року) / Передне слово проф.. Марія Кашуба, відп. ред. проф. Нікульчев М. О. – Покровськ: ДВНЗ «ДонНТУ», 2020. – 205 с. – С. 123-126.*
- 57) Макарова А.О. Архетипні детермінанти педагогічної діяльності: соціальний контекст. *Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції. 29 квітня 2020.*, м. Дніпро, КЗВО «ДАНУ» ДОР». / Наук.ред. О. Є. Висоцька. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. – 318 с. – С. 156-158.
- 58) Макарова А.О. Сучасні соціокультурні практики як контроверсії архетипно-ціннісних

детермінацій. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»*: Зб. наук.праць. Переяслав, 2020. Вип. 65. 330 с. С. 295-298.

- 59) Алла Макарова: Спотворення смислів у системі архетипно-ціннісних матриць діяльності: соціально-філософський аналіз. *Український шлях*. 20 серпня 2020. Електронний ресурс. Режим доступу <http://ukr-way.com/alla-makarova-spotvorennya-smysliv-u-systemi-arhetyпно-tsinisnyh-matryts-diyalnosti-sotsialno-filosofskyj-analiz/>
- 60) Макарова А.О. «Новий Органон» Френсіса Бекона: соціальне у дзеркалі архетипного. *«Новий Органон» (1620) та університетська філософія. До 400-річчя виходу трактату «Новий Органон» Френсіса Бекона*. Матеріали міжнародної наукової конференції, 18–19 грудня 2020 р. Х: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 160 с.
- 61) Макарова А.О. Діяльність як норма соціального життя і соціальне життя як норма діяльності. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки: виклики сьогодення. Збірник матеріалів VI Міжвузівської науково-теоретичної конференції молодих науковців (25-26 лютого 2021 року, м. Житомир)*. С. 64-68.
- 62) Макарова А.О. Герой як діяч: архетип чи архетипний образ. *Антропологічні виміри філософських досліджень. Наукові конференції України* [Електронний ресурс]: <http://conf-ampr.diit.edu.ua/AMPRX/schedConf/presentations>.
- 63) Макарова А.О. Функціональне навантаження архетипу українського героя у контексті транзитивності соціальної реальності. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки: виклики сьогодення: зб. наук. праць / редкол. М. А. Козловець, Л. В. Горохова, О. В. Чаплінська* [та ін.]. Житомир: Видавничий центр ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 192 с. С.120-123.
- 64) К.О. Панасенко. Співвідношення поняття «символ» із суміжними поняттями «архетип» та «концепт»: точки дотику та відмінності. Електронний ресурс. Режим доступу до тексту <http://eprints.zu.edu.ua/19037/>
- 65) Табачковський В. Людина – екзистенція – історія. К. : Наук. думка, 1993. 184 с.
- 66) Черхава, О. О. Архетипна матриця інваріантного релігійного смислу гіперконцепту залучення до християнської віри. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9 : Сучасні тенденції розвитку мов : зб. наук. праць*. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. Вип. 14. С. 197-214.
- 67) Шульга М. *Збій соціальної матриці.: монографія*. Київ: Інститут соціології НАН України, 2018. 284 с.
- 68) Юнг К. Архетипи колективного несвідомого. Психологічні типи. Вибрані праці з аналітичної психології. *Зарубіжна філософія ХХ століття*. К.: Довіра, 1993. С. 167 – 179.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства Вул. Т. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, Факультет психології, каб. 503, телефон: +380342596015; сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ ; електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Макарова Алла Олександрівна
Контактна інформація викладача	alla.makarova@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання пароллю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається будь який вид паління в приміщеннях університету, поява в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.

Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач

Макарова А.О.